

Унсигезенче декабрь.

Сыйныф эше.

Фигыль төркемчәләрен
гомумиләштереп кабатлау.

Сүзлек эше

Эхлаксызлык – тәртипсезлек

Гайбәт – ялган сүз

Белемнәрне тикшерү

1. Фигыль нәрсәне белдерә?

А) Эшне, хәлне, хәрәкәтне ә) предметның билгесен б) предметның санын.

2. Фигыльнең ничә төркемчәсе бар?

А) 10   ә) 7   б) 2

3. Затланышлы фигыльләргә керә

А) исем фигыль   ә) инфинитив   б) хикәя фигыль

4. -са, -сә белән нинди фигыль ясала?

А) сыйфат   ә) шарт   б) хәл

5. Сыйфат фигыль жөмләдә нинди кисәк булып килә?

А) ия   ә) тәмамлык   б) аергыч

6. Хәл фигыльнең ничә төре бар? Кушымчаларын күрсәт.

А) 3   ә) 4   б) 5

7. Нинди ике фигыль заман белән төрләнә?

1. Фигыль нәрсәне белдерә?

А) Эшне, хәлне, хәрәкәтне ә) предметның билгесен б) предметның санын.

2. Фигыльнең ничә төркемчәсе бар?

А) 10 ә) 7 б) 2

3. Затланышлы фигыльләргә керә

А) исем фигыль ә) инфинитив б) хикәя фигыль

4. -са, -сә белән нинди фигыль ясала?

А) сыйфат ә) шарт б) хәл

5. Сыйфат фигыль жөмләдә нинди кисәк булып килә?

А) ия ә) тәмамлык б) аергыч

6. Хәл фигыльнең ничә төре бар? Кушымчаларын күрсәт.

А) 3 ә) 4 б) 5

7. Нинди ике фигыль заман белән төрләнә?

Ялганчының өе янган – берәү дә ышанмаган

Бер тапкыр алдасаң, ышанычыңны югалтасың. Ялган сөйләгән кешегә ” Алдакчы” дигән бик ямьсез кушамат тагалар. Алдакчының дөрөс сүзенә дә ышанмыйлар, аңа бер эшне дә ышанып тапшырмыйлар.

Вәгъдәндә тору

Вәгъдә - әйткән сүзеңне, эшләргә тиеш эшеңне үз вакытында үтәү. Вәгъдәңне үтәү, вәгъдәндә тору – шулай ук кешенең күркәм сыйфатларыннан берсе!

Әйткән сүз – аткан ук. Әйттеңме, аны үтәргә кирәк. Биргән вәгъдәңне үтәмәү-иң зур тәртипсезлек

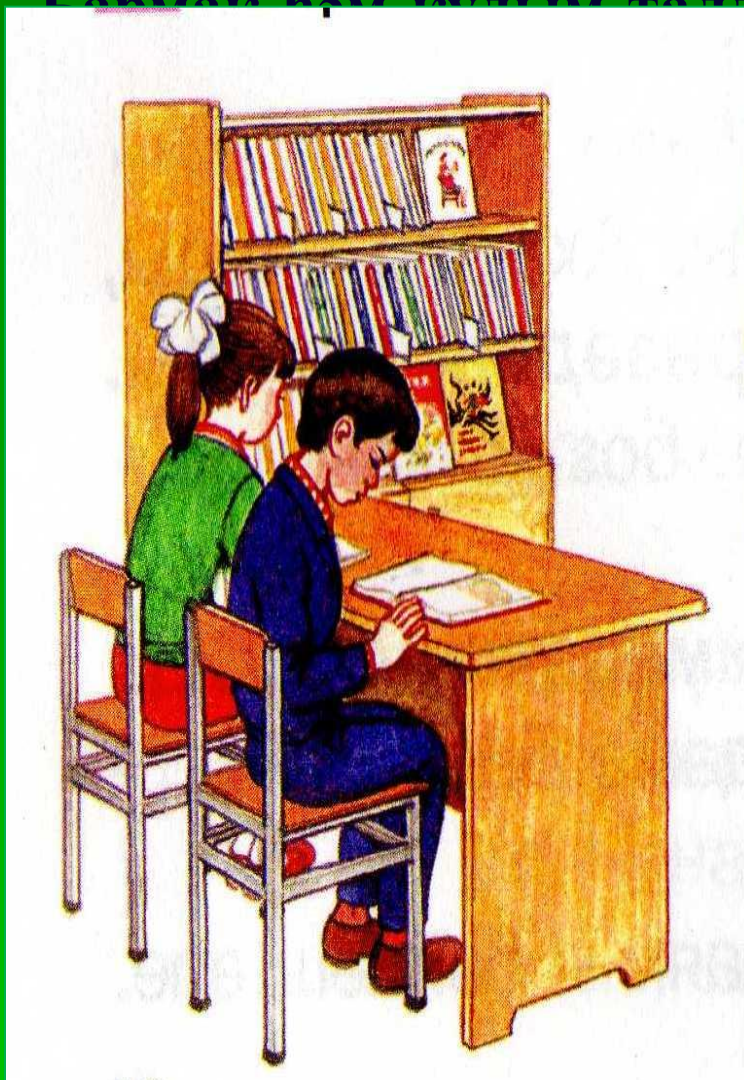
Гайбэт сөйләү – начар гадэт.

Кешене начар итеп күрсәтергә тырышып, аның турында ялган яки кечкенә житешсезлекне күпертеп сөйләү – гайбэт дип атала.

Кеше турында гайбэт сөйләү - әдәпсезлек, әхлаксызлык.

Гайбэт сөйләүдән сак булыгыз!

Бик күп яздым,
Бераз арыдым,
Бармак һәм кулым талды.

Ял итү минуты

Бик күп яздым,
Бераз арыдым,
Бармак һәм кулым талды.
Бармакларны селкетәм,
Иңбашларын сикертәм.
Уңга, сулга карадым,
Аска, өскә карадым –
Тагын яза башладым.

Олылар сүзе.

Калган эшкә кар ява.

Белем – нур, белмәү – хур.

Тырышкан табар, ташка кадак кагар.

Алтының белән мактанма, акылың
белән мактан.

Эш сөйгәнне ил сөяр.

ӘДӘП-ӘХЛАК.

Яхшылык эшлик

Яшәү безгә авыр булыр иде

Яхшылыктан башка.

Шуңа күрә яхшылыкны эшлик

Без үзебез башта.

Тормыйк көтеп яхшылыкны безгә

Эшләр диеп кемдер.

Яхшылыктар эшлик! Күңелем, син дә

Үз-үзеңне күндәр!

Барыбыз да яхшылыкка мохтаж,

Бу заманда бигрәк.

Яхшылыкны эшләү жиңел түгел,

Ә эшләргә кирәк!

Тырыш балалар.

Яхшы булыр балалар
Сабакка күз салалар.
Тик тору начар эш дип,
Иртәрәк кузгалалар.

Таза булыр өс-башы,
Китап булыр юлдашы,
Сабак укып туктагач,
Вакытында булыр ашы.

Китаплары ак булыр,
Һәр эшендә сак булыр,
Үзен начар күрсәтүдән
Һәрвакыт ерак булыр.

Шәфкать итәр кечегә,
Юл куяр зур кешегә;
Моның кебек баланы
Яратмас кеше нигә!

Мәжит Гафури.

1. Шигырьдә яхшы баланың нинди сыйфатлары бирелә?

Аклану

“Болай бер эшсез
Өйдә ятканчы ,
Әнием арып,
Эштән кайтканчы,
Бик тәмле ашлар
Пешереп куйгач,
Сулар китереп,
Идәнне югач,-
Бөтен өй эче нурланыр иде,-
Дип уйлый Сәфәр,-
Кыз булсам әгәр”.

